

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 3 mars 2014
Nr. ref.:RK 565/14

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI42/12

Parashtrues

Rizah Ismajli

Kërkesë për dhënien e mendimit

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Riza Ismajli nga fshati Zhiti, komuna e Podujevës, punëtor i NTSH "Gërmia" në Prishtinë. Pretendohet se ai është duke vepruar me autorizim të lëshuar nga Kryesia e Sindikatës së NTSH "Gërmia", në përfaqësim të 473 punëtorëve të saj në procedurën pranë Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, në mënyrë që të marrin "kompensimin e të ardhurave personale".

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës nuk konteston ndonjë aktgjykim të Gjykatës apo vendim administrativ.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesi i kërkesës parashtron se punëtorët e NTSH "Gërmia" kërkojnë nga Gjykata të japë një mendim në lidhje me çështjen, nëse ata kanë të drejtë të kërkojnë nga shfrytëzuesit aktualë pagesën e qirasë për shfrytëzimin e lokaleve afariste në sipërfaqe prej 11.500 m², të Shtëpisë së Re të Mallrave "Gërmia" në Prishtinë.

Baza juridike

4. Me sa duket, kërkesa nuk bazohet në nenet 113.7 dhe 21. 4 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit, Nr. 03/L-121, për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) ose rregullin 56 (3) të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja).

Procedura në Gjykatë

5. Më 18 prill 2012, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatë. Sidoqoftë, autorizimi i 20 gushtit 2009, të cilin ai e dorëzoi në Gjykatë së bashku me kërkesën, duket se ka të bëjë me autorizimin për t'i përfaqësuar punëtorët e NTSH "Gërmia" në procedurën pranë Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme lidhur me kompensimin e të ardhurave personale.
6. Më 23 maj 2012, me Vendimin KSH. KI42/12, Kryetari e caktoi gjyqtarin Altay Suroy gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Ivan Čukalović (gjyqtar kryesues), Gjyljeta Mushkolaj dhe Iliriana Islami. Kur mandati i tyre si anëtarë të Gjykatës Kushtetuese kishte skaduar në qershor 2012, gjyqtarët Gjyljeta Mushkolaj dhe Iliriana Islami u zëvendësuan nga gjyqtarët Enver Hasani dhe Robert Carolan, me Vendimin e Kryetarit, Nr. KSH. KI42/212.

Përmbledhja e fakteve

7. Me letrën e 26 janarit 2009, të adresuar Ministrisë së Shërbimeve Publike, Sindikata e Pavarur e punëtorëve të NTSH "Gërmia" e informoi Ministrinë se punëtorët kishin dokumentacion të vlefshëm, se ata kishin më tepër se 62 shitore në tërë Kosovën, për të cilat ata nuk merrnin asnjë qira, dhe se Ministria e Shërbimeve Publike e mori pronën e tyre më të vlefshme. Ata ushtruan ankesë në të gjitha institucionet e Republikës së Kosovës, në Qeveri dhe në të gjitha ministritë, që t'i ndërmarrin masat e nevojshme për t'i ndaluar njëherë e përgjithmonë njerëzit e korruptuar dhe t'i ndjekin penalisht. Nëse qiraja do të paguhej, thuhej më tej në letër, ata do të arrinin të siguronin jetesë për vete dhe për familjet e tyre.

8. Më 4 nëntor 2009, Sindikata ishte regjistruar në Ministrinë e Punës dhe të Mirëqenies Sociale.
9. Një tjetër letër iu dërgua Bordit të Agjencisë Kosovare të Privatizimit (AKP), më 24 mars 2010, duke kërkuar nga ai që t'i nxisë institucionet, organet publike dhe personat privatë që i kanë uzurpuar lokalet e "Gërmisë", ta paguajnë qiranë pasi që ata ishin vendosur aty. Në letër thuhej më tutje se nga qiraja, e cila do të mund të mbliidhej nga këto institucione, do të mund të paguheshin pagat e rreth 400 punëtorëve të NTSH "Gërmia", të cilët janë pa mjete financiare.
10. Më 22 mars 2011, kryetari dhe zëvendëskryetari i Sindikatës i dërguan edhe një letër Ministrisë së Administratës Publike, me qëllim të inicimit të procedurës administrative në Ministri. Ata e informuan Ministrinë se punëtorët e NTSH "Gërmia" kërkojnë nga ajo që t'i shfrytëzojë kompetencat e saj për pagesën e qirasë për Shtëpinë e Mallrave "Gërmia", ku ishin vendosur 5 ministri që nga viti 2000, dhe të cilat nuk kishin paguar qira për 12 vjet. Në letër thuhej më tej se AKP-ja i menaxhonte ndërmarrjet shoqërore dhe publike për punëtorët, të cilët i kishin ndërtuar objektet në vitin 1970, siç dëshmohet me dokumente të vlefshme.
11. Fakte të tjera nuk janë dorëzuar.

Pretendimet dhe pohimet e parashtruesit

12. Parashtruesi pretendon se përfaqësuesit e NTSH "Gërmia", janë të bindur se objekti i Shtëpisë së Mallrave është pronë e tyre dhe se ata mund ta përdorin atë në mënyrë ligjore derisa ajo të privatizohet, sipas nenit 46 [Mbrojtja e Pronës] së Kushtetutës, i cili parasheh se *"Askush nuk do të privohet në mënyrë arbitrare nga prona"*.
13. Punëtorët e NTSH "Gërmia", të organizuar në sindikata, përmes përfaqësuesit të tyre të autorizuar, kërkojnë nga Gjykata të japë mendimin e saj në lidhje me çështjet vijuese:
 - 1) A kanë të drejtë punëtorët e NTSH "Gërmia" që t'i përdorin lokalet e tyre;
 - 2) Nëse po, a kanë të drejtë ta kërkojnë pagesën e qirasë nga shfrytëzuesit e tanishëm;
 - 3) A do ta njohë Gjykata cilësinë e tyre ligjore si palë sipas nenit 73 të Ligjit për procedurën kontestimore;
 - 4) A e ka përfaqësuesi i Këshillit të Sindikatës, sipas autorizimit, cilësinë procedurale;
 - 5) Nëse jo, kush mund t'i përfaqësojë ata për t'i realizuar të drejtat e tyre;
 - 6) A kanë të drejtë të kërkojnë nga institucionet që shfrytëzuesit e tanishëm t'i lirojnë ato, të cilët pa asnjë titull ligjor i shfrytëzojnë këto lokale afariste?

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

14. Në mënyrë që Gjykata të jetë në gjendje të gjykojë për kërkesën e parashtruesit, ajo duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kriteret për pranueshmëri, të parapara me Kushtetutë, me Ligj dhe me Rregullore të punës.
15. Gjykata së pari duhet të përcaktojë nëse parashtruesi është palë e autorizuar, sipas nenit 113.7 të Kushtetutës, që parasheh se *“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi t’i kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”*. Në lidhje me këtë, kërkesa në Gjykatë është dorëzuar nga z. Riza Ismajli, punëtor i NTSH “Gërmia” dhe kryetar i sindikatës së saj, duke vepruar sipas autorizimit të Kryesisë së Sindikatës *“që t’i përfaqësojë punëtorët e NTSH “Gërmia” në Prishtinë në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, lidhur me kompensimin e të ardhurave personale”*.
16. Sa i përket autorizimit të cituar më lart, Gjykata vëren se, me sa duket, ai nuk e përfshin procedurën në këtë gjykatë, por vetëm procedurat në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës. Nga kjo rrjedh se parashtruesi nuk mund të konsiderohet palë e autorizuar sipas nenit 113.7 të Kushtetutës.
17. Megjithatë, edhe duke supozuar se Kryesia e Sindikatës ka pasur qëllimin ta autorizojë z. Riza Ismajli që t’i përfaqësojë punëtorët e NTSH “Gërmia” në procedurën pranë Gjykatës Kushtetuese, kërkesa duhet të shpallet e papranueshme për arsytet vijuese:
18. Siç u përmend më lart, parashtruesi është i obliguar që, në bazë të nenit 113.7 të Kushtetutës dhe nenit 47.2 të Ligjit, t’i shterojë të gjitha mjetet juridike në dispozicion sipas ligjit në Kosovë.
19. Gjykata thekson se arsytimi për rregullin e shterimit, siç interpretohet nga Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: GJEDNJ) është që t’ua ofrojë autoriteteve publike, duke përfshirë edhe gjykatat, mundësinë për ta parandaluar ose korrigjuar shkeljen e pretenduar të të drejtave themelore të garantuara me Kushtetutë dhe/ose instrumente ndërkombëtare, drejtpërdrejt të aplikueshme në Kosovë. Ky rregull bazohet në supozimin se rendi ligjor i Kosovës do të sigurojë mjete efikase për trajtimin e shkeljes së pretenduar të të drejtave të tilla themelore. Ky është një aspekt i rëndësishëm i karakterit subsidiar të procedurës në Gjykatën Kushtetuese (Shih, *mutatis mutandis*, GJEDNJ, Selmouni kundër Francës nr. 25803/94, Vendim i 28 korrikut 1999).
20. Megjithatë, rregulli i shterimit, jo vetëm që kërkon nga parashtruesi t’i shterojë të gjitha mjetet juridike në dispozicion sipas ligjit të Kosovës para dorëzimit të kërkesës në Gjykatë, duke përfshirë gjykatën e instancës më të lartë, por gjithashtu kërkon që i njëjti ta ketë ngritur shkeljen e pretenduar të së drejtës themelore në procedurat në këto gjykata.

21. Në rastin konkret, Gjykata vëren se është e qartë nga dokumentacioni i dorëzuar nga parashtruesi se pretendimet, që tani i paraqet para Gjykatës, ai nuk i ka paraqitur pranë gjykatave kompetente në Kosovë. Prandaj, parashtruesi nuk ka dëshmuar se i ka shteruar të gjitha mjetet juridike në dispozicion sipas ligjit në Kosovë, siç ka qenë i obliguar të veprojë sipas nenit 113.7 të Kushtetutës dhe nenit 47.2 të Ligjit.
22. Për më tepër, Gjykata nuk është kompetente, në bazë të nenit 113.1 të Kushtetutës, të japë mendim në lidhje me çështjet e lartcekura nga parashtruesi.
23. Prandaj, Gjykata konsideron se kërkesa duhet të hidhet poshtë si e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të nenit 113.7 të Kushtetutës, nenit 47.2 të Ligjit dhe në pajtim me rregullin 36 (1) c) dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës, më 9 shtator 2013, njëzëri:

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky Vendim do t'u kumtohet palëve dhe do të publikohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Altay Suroy

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese

Prof. dr. Enver Hasani